

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 29 ΚΑΙ 30
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ
ΕΡΓΑ ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΕΩΣ 2021**

**ΕΡΓΟ «ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟ ΠΑΡΚΟ ΙΣΧΥΟΣ 1ΜΩΡ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΥΔΗΜΟΥ»
ΑΡ. ΠΟΛ.ΑΙΤΗΣΗΣ ΛΕΜ/908/2021**

1. Εισαγωγή

Στα πλαίσια των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων του 2018 έως 2021, η Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον (ΜΕΕΠ) για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως Λευκωσίας (Αρ. Φακ. ΛΕΜ/908/2021 και ημερομηνία 16 Ιουλίου 2021) για αξιολόγηση.

Με την υποβολή της πιο πάνω ΜΕΕΠ, ο κύριος του έργου προχώρησε, όπως προβλέπουν οι πιο πάνω Νόμοι, στη γνωστοποίηση σε δύο (2) ημερήσιας κυκλοφορίας εφημερίδες, για την υποβολή στην Περιβαλλοντική Αρχή εντός τριάντα (30) ημερών, απόψεων ή παραστάσεων από το κοινό αναφορικά με το περιεχόμενο της ΜΕΕΠ ή αναφορικά με τις επιπτώσεις που η εκτέλεση ή λειτουργία του έργου ενδέχεται να επιφέρει στο περιβάλλον.

Για το εν λόγω έργο πραγματοποιήθηκε δημόσια παρουσίαση / διαβούλευση στις 24/10/2020 μετά από τη δημοσίευση ανακοίνωσης σε εφημερίδα και την κατάθεση της ΜΕΕΠ στα γραφεία της Κοινότητας

Κατά τον έλεγχο της ΜΕΕΠ διαφάνηκε ότι υπήρχαν ελλείψεις στην καταγραφή της πτηνοπανίδας και ζητήθηκε όπως ο μελετητής του έργου προχωρήσει, σύμφωνα με τον Οδηγό της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας σε περισσότερες καταγραφές της πτηνοπανίδας (σε 8 καταγραφές αντί για 3 που διενέργησε) αφού η έκταση του έργου είναι μεγαλύτερη από 1 εκτάριο (10.000τ.μ.).

Σχετικά με τα πιο πάνω διευκρινίσθηκαν τα εξής:

- i. Η παρουσίαση της αποτύπωσης του βιολογικού περιβάλλοντος θα έπρεπε να αποτυπώνει τις θέσεις τους σε χάρτη αν πρόκειται για φωλεάζοντα είδη, με τις αποστάσεις σε σχέση με τη χωροθέτηση του έργου και να περιλαμβάνει όλα τα άτομα που έχουν παρατηρηθεί στην περιοχή του προτεινόμενου έργου, ανά είδος, ανά μέρα καταγραφής, αλλά και το σύνολο με το πέρασ των καταγραφών, **σε ακτίνα τουλάχιστον 300 μέτρων από το προτεινόμενο έργο.**
- ii. Θα πρέπει να σημειώνεται η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τις καταγραφές
- iii. Η καταγραφή να συνοδεύεται με σχετικό φωτογραφικό υλικό, που να είναι βοηθητικό ως προς την τεκμηρίωση και αποτύπωση του χώρου.
- iv. Με βάση τα πιο πάνω πρέπει επίσης να γίνει αξιολόγηση των συσσωρευτικών επιπτώσεων του έργου και ιδιαίτερα ως προς την ευρύτερη ορνιθοπανίδα της περιοχής.

Η Επιτροπή Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον εξέτασε το Έργο σε συνεδρία της στις 27/9/2022.

Με βάση τις απόψεις των μελών της Επιτροπής, την επιτόπια επίσκεψη, τις θέσεις των διαφόρων Τμημάτων και τη ΜΕΕΠ ετοιμάστηκε η Γνωμοδότηση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ) χωροθετείται εντός των διοικητικών ορίων της Κοινότητας Αυδήμου, στο τεμάχιο 204 με Φ/Σχ 52/55, εμβαδού 21071m² 2,1071 εκτάρια) και βρίσκεται στην περιοχή Νισκιάς. Σκοπός του έργου η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και διοχέτευση της στο υφιστάμενο δίκτυο της ΑΗΚ για κατανάλωση.

Το Φ/Β πάρκο είναι ιδιοκτησίας της εταιρείας "SOLEK CYPRUS Ltd". Αποτελείται από 2268 Φ/Β πλαίσια με ισχύ 440W έκαστο (1MW συνολική δυναμικότητα). Τα Φ/Β πλαίσια θα τοποθετηθούν σε οριζόντιο μονοαξονικό φορέα κατασκευασμένο από χάλυβα, ο οποίος θα έχει ενσωματωμένους ανιχνευτές ώστε η κλίση των πλαισίων να ρυθμίζεται αυτόματα ανάλογα με την ώρα και την εποχή. Η έδραση του φορέα στο έδαφος θα γίνει με την μέθοδο της πασσαλόμπηξης σε βάθος 1 μέτρου. Η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια θα μεταφέρεται με καλώδια πρώτα σε 4 μετατροπείς τάσης (inverters), όπου το συνεχές ρεύμα θα μετατρέπεται σε εναλλασσόμενο και ακολούθως στους μετασχηματιστές για ανύψωση της τάσης στα 11KV. Το χωροταξικό σχέδιο Φ/Β πάρκου φαίνεται στο **Σχήμα 1**.

Η περιοχή του ΠΕ βρίσκεται εντός πολεοδομικής ζώνης Ζ1 (ζώνη προστασίας) όπου ο επιτρεπόμενος συντελεστής δόμησης είναι 0.06, ο συντελεστής κάλυψης 0.06, ο μέγιστος επιτρεπόμενος αριθμός ορόφων είναι 2 και το μέγιστο ύψος κτηρίου 8.3m. Χάρτης με τις πολεοδομικές ζώνες της περιοχής φαίνεται στο **Σχήμα 2**.

Σύμφωνα με πληροφόρηση που έλαβε το Τμήμα Περιβάλλοντος από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (*Τομέα Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Μελετών*) το τεμάχιο καθορίστηκε σε ζώνη Ζ1(ζώνη προστασίας) όχι λόγω του ότι χωροθετείται (i) σε περιοχή αναδασμού, ή (ii) σε περιβαλλοντικά ευαίσθητη περιοχή ή (iii) σε περιοχή με έντονη τοπογραφία, δηλαδή δεν υπήρχε σε αυτό κάτι το ιδιαίτερο. Κατά το παρελθόν, υπήρχε συνήθης τακτική ορισμένες περιοχές, που παρουσίαζαν ίδια χαρακτηριστικά με αγροτικές περιοχές να καθορίζονται εντός Ζωνών Προστασίας Ζ1. Έγινε διάκριση σε Ζ1 αντί Γ3, επειδή ήταν σε κάποιο υψόμετρο. Σημειώνεται ότι το Πολεοδομικό καθεστώς της περιοχής και του εν λόγω τεμαχίου καθορίστηκε σε πολεοδομική ζώνη Ζ1 (ζώνη προστασίας) με την εκπόνηση των Πολεοδομικών Ζωνών το 2002 με τη διοικητική πράξη με αρ. 1113 και ημερομηνία 06.12.02, με βάση τις πρόνοιες της Δήλωσης Πολιτικής που όριζε (και ισχύει ακόμη) ότι, ότι ισχύει στα τεμάχια που χωροθετούνται σε Πολεοδομική Ζώνη Προστασίας Ζ1 ισχύει και σε τεμάχια που χωροθετούνται στην Ζώνη Υπαίθρου Γ3 (δηλ χωροθετούνταν σε ζώνη Ζ1 αντί Γ3 λόγω κάποιων ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους).

Το τεμάχιο του έργου βρίσκεται 850m ανατολικά από την πλησιέστερη οικία της κοινότητας Αυδήμου, η κοντινότερη οικιστική ζώνη από το έργο είναι αυτό της Αυδήμου στα 800 μέτρα και 450m νότια του έργου βρίσκεται ο αυτοκινητόδρομος Πάφου-Λεμεσού.

Η πρόσβαση προς το προτεινόμενο έργο, γίνεται από τον αυτοκινητόδρομο Λεμεσού-Πάφου (Α6) στην έξοδο προς το χωριό Αυδήμου κατευθυνόμενοι βόρεια προς Πάχνα (Λεωφόρος Γιαλούσας-F0606), μετά με κατεύθυνση από την αριστερή πάροδο πριν την είσοδο του χωριού και πάνω από τον ποταμό Αυδήμου στα 800 μέτρα στα δυτικά. Ο χωματόδρομος μέχρι το τεμάχιο ανάπτυξης, σε κάποια σημεία, είναι στενός, ανώμαλος και όχι σε ιδιαίτερα καλή κατάσταση.

Σχήμα 1: Χωροταξικό σχέδιο Φ/Β πάρκου

Το τεμάχιο της προτεινόμενης ανάπτυξης είναι κυρίως νότια-νοτιοανατολικά προσανατολισμένο με μεσαίες κλίσεις της τάξεως του 12% περίπου και σε υψόμετρο 80m πάνω από τη Μέση Στάθμη της Θάλασσας. Όπως διαπίστωσε το Τμήμα Περιβάλλοντος στην επιτόπια έρευνα που πραγματοποίησε (στα τέλη Μαΐου 2021), το εν λόγω τεμάχιο καλυπτόταν με σιτηρά.

Το τεμάχιο δεν εμπίπτει σε σχεδίου αναδασμού. Εντός του τεμαχίου καλλιεργούνται εποχιακά σιτηρά και υπάρχουν επίσης 10 ελιές, 5 χαρουπιές και λίγοι χαμηλοί θάμνοι. Για την κατασκευή του έργου τα δέντρα και οι θάμνοι θα αποκοπούν.

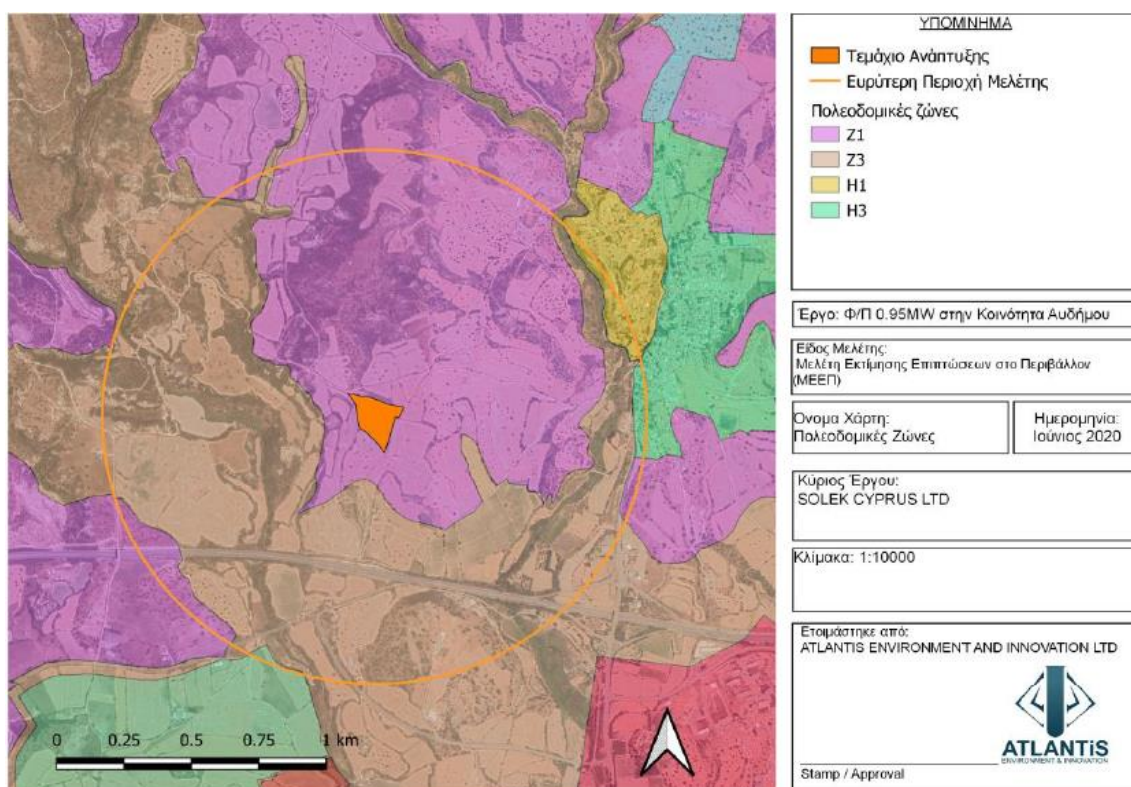
Η ευρύτερη περιοχή αποτελείται κυρίως από ακαλλιέργητες εκτάσεις με ξηροφυτικά είδη φυτών όπως η Καππαρκά (*Capparis spinosa*), η Χαρουπιά (*Ceratonia siliqua*) και η Ελιά (*Olea europaea*). Επίσης στην περιοχή υπάρχουν εποχιακές καλλιέργειες σιτηρών και με λίγες καλλιέργειες αμπελιών και ελιών.

Σε απόσταση 340m νότια του τεμαχίου βρίσκεται το δίκτυο υψηλής τάσης της ΑΗΚ 132KV. Το υφιστάμενο εναέριο δίκτυο Μέσης Τάσης 11 KV της ευρύτερης περιοχής, βρίσκεται 130 μέτρα νότια του έργου. Ο ακριβής τρόπος σύνδεσης του Φ/Β πάρκου δεν είναι γνωστός στο παρών στάδιο και θα καθοριστεί επ' ακριβώς με την έκδοση των Προκαταρκτικών Όρων από την ΑΗΚ για το συγκεκριμένο έργο σε μεταγενέστερο στάδιο.

Το προτεινόμενο έργο (ΠΕ) βρίσκεται εντός απαγορευμένης περιοχής κυνηγιού. Εμπίπτει εντός της λεκάνης απορροής του Ποταμού Αυδήμου, ενώ το κοντινότερο επιφανειακό υδατικό σώμα είναι το αργάκι του Παλαιόμυλου που βρίσκεται 340m στα δυτικά, το οποίο έχει μόνο εποχιακή και μικρή ροή. Υπόγεια υδατικά συστήματα δεν εντοπίζονται στην άμεση περιοχή μελέτης. Επίσης το έργο εμπίπτει σε Ζώνη Γεωλογικής Καταλληλότητας 02. Στην περιοχή δεν υπάρχουν προστατευόμενα γεωμορφώματα. Στην ευρύτερη περιοχή του ΠΕ δεν συναντάται κάποιος οικότοπος προτεραιότητας ούτε εντοπίζονται φυτά που περιλαμβάνονται

στο Κόκκινο Βιβλίο της Χλωρίδας της Κύπρου. Επίσης το τεμάχιο του ΠΕ δεν βρίσκεται εντός περασμάτων ορνιθοπανίδας ή κοντά σε κρατικά δάση ή άλλες προστατευόμενες περιοχές (ζώνες προστασίας φραγμάτων, περιοχές Natura2000, υδροβιότοποι). Ο πλησιέστερος διάδρομος αποδημητικών πουλιών είναι το πέρασμα Παραμαλιού που βρίσκεται 2,2 Km ανατολικά του προτεινόμενου έργου.

Η περιοχή του έργου δεν εμπίπτει σε περιοχή Ξηρικού ή Αρδευόμενου Αναδασμού. Το τεμάχιο δεν βρίσκεται εντός περασμάτων ορνιθοπανίδας ή κοντά σε κρατικά δάση ή άλλες προστατευόμενες περιοχές (ζώνες προστασίας φραγμάτων, περιοχές Natura2000, υδροβιότοποι). Η πλησιέστερη προστατευόμενη περιοχή από το τεμάχιο είναι το «Ποταμός Παραμαλιού CY5000058» που βρίσκεται 3,8 Km που βρίσκεται βορειοανατολικά του και το πλησιέστερο πέρασμα μεταναστευτικών πτηνών είναι το πέρασμα Παραμαλιού που βρίσκεται στα 2,2 Km στα ανατολικά του. (δες **Σχήμα 3**).

Σχήμα 2: Χάρτης με τις πολεοδομικές ζώνες

Κατά τη διάρκεια των επιτόπιων καταγραφών της ορνιθοπανίδας, καταγράφηκαν συνολικά 23 είδη στην άμεση και ευρύτερη περιοχή μελέτης, δύο είδη εξ' αυτών αναφέρονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2009/147/ΕΚ για τα πουλιά, η Σκαλιφούρτα (*Oenanthe cyprica*) και ο Τρυπομάζης (*Sylvia melanothorax*).

Σχήμα 3: Χωροθέτηση του έργου με τις περιοχές προστασίας Natura 2000 και τα περάσματα πτηνών (με μπλέ χρώμα).

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το Έργο και των πιθανών επιπτώσεων που το Έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Κατά την κατασκευή του έργου

3.1. Επιπτώσεις στα υδατικά σώματα

Κατά τις χωματοουργικές εργασίες, υπάρχει πάντα ο κίνδυνος μεταφοράς μπαζών ή άλλων υλικών από τα όμβρια ύδατα, με αποτέλεσμα την αλλαγή της χημικής των υδατικών αποδεκτών. Επίσης τα υδατικά σώματα μπορεί να επηρεαστούν από απορρίψεις κυρίως υγρών αποβλήτων.

3.2. Επιπτώσεις στο έδαφος

Οι επιπτώσεις στο έδαφος κατά το στάδιο κατασκευής είναι κυρίως:

- Η συμπίεση του εδάφους λόγω της χρήσης οχημάτων,
- Η αφαίρεση μέρους του επιφανειακού στρώματος του εδάφους.
- Λόγω αφαίρεσης ή η καταστροφής της βλάστησης.
- Λόγω ρύπανσης του εδάφους από απόβλητα.

3.3. Επιπτώσεις στην ατμόσφαιρα

Κύριες πηγές ρύπανσης κατά την κατασκευή θα είναι τα καυσαέρια και η σκόνη από την διακίνηση των οχημάτων και τις χωματοουργικές εργασίες. Οι εκπομπές αέριων ρύπων από τον εξοπλισμό, όπως έχουν δοθεί σε προηγούμενο κεφάλαιο, θεωρούνται αμελητέες και δεν θα επηρεάσουν την ποιότητα της ατμόσφαιρας.

3.4. Επιπτώσεις από τον θόρυβο

Ο θόρυβος κατά το στάδιο κατασκευής θα προέρχεται από τις διακινήσεις και την λειτουργία των μηχανήματα και του εξοπλισμού του εργοταξίου. Υπολογίστηκε ότι η ένταση του θορύβου συνολικά από τις εν λόγω εργασίες σε απόσταση 50 μέτρων θα φτάνει τα 70db, ενώ σε απόσταση 100 μέτρων θα μειώνεται στα 62db.

3.5. Επιπτώσεις σε χλωρίδα και πανίδα

Εντός του τεμαχίου ανάπτυξης θα αποκοπούν 15 δέντρα (ελιές και χαρουπιές), όπως και μερικοί χαμηλοί θάμνοι. Η χλωρίδα της ευρύτερης περιοχής μελέτης δεν θα επηρεαστεί από τις κατασκευαστικές εργασίες.

3.6. Επιπτώσεις στην Αισθητική του Φυσικού Τοπίου

Κατά το κατασκευαστικό στάδιο, η παρουσία των βαρέων οχημάτων, οι χωματουργικές εργασίες και πιθανή παρουσία αποβλήτων στο χώρο του έργου αναμένεται να επηρεάσουν αρνητικά την αισθητική της περιοχής.

3.7. Επιπτώσεις από πρόκληση φωτιάς

Το ενδεχόμενο πρόκλησης πυρκαγιάς συνδέεται με την παρουσία εύφλεκτων υλικών στο χώρο του έργου και με τους λόγους έναυσης της φλόγας από την καύση τους.

Κατά τη λειτουργία του έργου

3.8. Επιπτώσεις στην αισθητική του τοπίου

Οι επιπτώσεις στην αισθητική αφορούν σε κάλυψη σημαντικού ποσοστού γης όπου θα υπάρχει κάλυψη της με φωτοβολταϊκά πλαίσια σε χώρο όπου προηγουμένως γινόταν γεωργική εκμετάλλευση του ή όπου υπήρχε παρουσία άγριας βλάστησης.

3.9. Επιπτώσεις από πρόκληση φωτιάς

Το ενδεχόμενο πρόκλησης πυρκαγιάς συνδέεται με την παρουσία εύφλεκτων υλικών στο χώρο του έργου και με τους λόγους έναυσης της φλόγας από την καύση τους.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με τη ΜΕΕΠ

Κατά το στάδιο κατασκευής του έργου

4.1. Μείωση του επηρεασμού των υδατικών σωμάτων

- Οι χωματουργικές διεργασίες και οι εργασίες κατασκευής να πραγματοποιηθούν σε περιόδους όπου η πιθανότητα βροχόπτωσης είναι μειωμένη για αποφυγή πιθανής παρακώλυσης της φυσικής ροής των όμβριων υδάτων από την παρουσία μπαζών ή αυλακώσεων.
 - Να πραγματοποιούνται συχνοί έλεγχοι και τακτικές συντηρήσεις των μηχανημάτων και οχημάτων που θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή του προτεινόμενου έργου για να αποφευχθούν τυχόν διαρροές λιπαντικών και μηχανέλαιων.
 - Τα χρησιμοποιημένα μηχανέλαια από τυχόν διαρροές ή από τη συντήρηση των οχημάτων/μηχανημάτων πρέπει να περισυλλέγονται σε κλειστά δοχεία και πρέπει να αποθηκεύονται προσωρινά μέχρι την παραλαβή τους από αδειοδοτημένο φορέα σε χώρο στον οποίο δεν μπορούν να έχουν πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένα άτομα.
 - Οι πρώτες ύλες όπως καύσιμα, λιπαντικά, χημικά και λοιπά καθώς επίσης και όλα τα απόβλητα και ιδιαίτερα τα επικίνδυνα που θα παραχθούν, να αποθηκεύονται σε κατάλληλα δοχεία σε χώρους στους οποίους θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση
- ΕΝΤΥΠΟ 16-Άρθρα 29-30-Γνωμοδότηση για Έργα του Πρώτου Παραρτήματος ΦΒ στην Αυδήμου 1MW_FINAL
(Σελίδα 6 από 16)

και οι οποίοι θα πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένοι με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες.

- Τα στερεά ή/και επικίνδυνα απόβλητα που θα προκύψουν κατά την αποξήλωση της εγκατάστασης, να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης.

4.2. Μείωση του επηρεασμού του εδάφους

- Τυχόν ποσότητες μπαζών που θα προκύψουν να απομακρύνονται άμεσα από τον χώρο κατασκευής του έργου και να μεταφέρονται σε Αδειοδοτημένη από τις Αρμόδιες Αρχές, Μονάδα για Επεξεργασία/ Αξιοποίηση Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ.) και να μην απορριφθούν σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές. Επίσης, ως δεύτερη επιλογή για τη διαχείριση των μπαζών αυτών είναι η απόρριψη τους σε Αδειοδοτημένους Χώρους Απόρριψης, όπως για παράδειγμα χώροι όπου στις εκτάσεις τους γίνονται σήμερα λατομικές δραστηριότητες.
- Όσον αφορά τα ανακυκλώσιμα υλικά απόβλητα εργοταξίου προτείνεται με μέριμνα του εργολάβου να καθοριστεί χώρος απόθεσης τους για ανακύκλωση, ο οποίος θα είναι διαχωρισμένος σε κατηγορίες όπως σίδερο, ξύλο και मिχτά απόβλητα για ευκολότερη διαχείριση.

4.3. Μείωση του επηρεασμού της ατμόσφαιρας

- Με τακτική συντήρηση των μηχανημάτων και οχημάτων που θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου.
- Με διαβροχή των σωρών μπάζων στους χώρους όπου γίνονται χωματοουργικές εργασίες για καταστολή της σκόνης.

4.4. Μείωση των επιπτώσεων από τον θόρυβο

- Με τακτική συντήρηση μηχανημάτων και
- Με χρήση ηλεκτρικών μηχανημάτων αντί μηχανημάτων εσωτερικής καύσης.

4.5. Μείωση του επηρεασμού της χλωρίδας και πανίδας

- Το σύνολο των κατασκευαστικών εργασιών, η οργάνωση του εργοταξίου, η εναπόθεση μπάζων και δομικών υλικών, η διακίνηση των οχημάτων και όλες οι επιμέρους εργασίες κατασκευών, να περιορίζονται αυστηρά εντός του τεμαχίου ανάπτυξης του προτεινόμενου έργου και όχι εκτός από αυτό.
- Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα.
- Με περιμετρική φύτευση τοπικής χλωρίδας.

4.6. Μείωση του επηρεασμού του φυσικού τοπίου

- Να πραγματοποιείται καθημερινά η συλλογή των απορριμμάτων και να καθαρίζονται οι χώροι γύρω από το εργοτάξιο, μετά το πέρας των εργασιών
- Να γίνεται συστηματική μεταφορά και απόρριψη των μπαζών σε εγκεκριμένους χώρους εντός του τεμαχίου ανάπτυξης. Η απόθεση μπαζών σε παρακείμενους χώρους απαγορεύεται ρητά.
- Με το τέλος των εργασιών το εργοτάξιο να απομακρυνθεί από τον χώρο.

4.7. Αποφυγή πρόκλησης πυρκαγιάς

- Με αποψίλωση υπαίθριων χώρων από ξερά χόρτα και απομάκρυνση σκουπιδιών.
- Με δημιουργία ζώνης πυροπροστασίας 6 μέτρων περιμετρικά του τεμαχίου.

Κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου

4.8. Μείωση του επηρεασμού του φυσικού τοπίου

- Για την μείωση της επίπτωσης αυτής να γίνει περιμετρική περίφραξη του τεμαχίου με βλάστηση για να συνάδει με το χαρακτήρα της περιοχής (σε ύψος το οποίο να μην εμποδίζει την απόδοση του φωτοβολταϊκού συστήματος).

4.9. Αποφυγή πρόκλησης πυρκαγιάς

- Με συχνή αποψίλωση υπαίθριων χώρων από ξερά χόρτα και απομάκρυνση σκουπιδιών.
- Με την τοποθέτηση συστήματος αποσύνδεσης/διακοπής του κυκλώματος
- Με επιμελής συντήρηση ηλεκτρομηχανολογικών-ηλεκτρονικών συστημάτων
- Με δημιουργία ζώνης πυροπροστασίας 6 μέτρων περιμετρικά του τεμαχίου
- Με την χρήση άκαυστου ηλεκτρικού- ηλεκτρονικού εξοπλισμού και ο οποίος να είναι τοποθετημένος σε κλειστούς χώρους.
- Με εγκατάσταση αντικεραυνικού συστήματος

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται καθώς το τεμάχιο του έργου δεν εμπίπτει σε Natura 2000. Η πλησιέστερη προστατευόμενη περιοχή από το τεμάχιο είναι το «Ποταμός Παραμαλιού CΥ5000058» που βρίσκεται 3,8 Km που βρίσκεται βορειοανατολικά από το προτεινόμενο έργο. Επίσης το έργο δεν βρίσκεται εντός περασμάτων ορνιθοπανίδας ή κοντά σε κρατικά δάση ή άλλες προστατευόμενες περιοχές (ζώνες προστασίας φραγμάτων, περιοχές Natura 2000 ή υδροβιότοπους). Το πλησιέστερο πέρασμα μεταναστευτικών πτηνών είναι το πέρασμα Παραμαλιού που βρίσκεται στα 2,2 Km στα ανατολικά του έργου.

6. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου, τα συμπληρωματικά στοιχεία, τις θέσεις των μελών της Επιτροπής των εμπλεκόμενων τμημάτων, του Τμήματος Δασών, του Τμήματος Γεωργίας, του Τμήματος Γεωλογικής Επισκόπησης και της Υπηρεσίας Θήρας και Πανίδας. Η Περιβαλλοντική Αρχή δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους πιο κάτω όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση συνοδεύεται από Συνοπτικό Σημείωμα της Περιβαλλοντικής Αρχής για τον τρόπο και στο βαθμό στον οποίο ενσωματώθηκαν ή έτυχαν διαφορετικού χειρισμού τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων, όπως αναφέρεται στο Συνοπτικό Σημείωμα, που επισυνάπτεται.

Η Γνωμοδότηση έχει διάρκεια ισχύος όσο και η ισχύς της πολεοδομικής ή άλλης άδειας, νοουμένου ότι, στο διάστημα που μεσολαβεί, δεν επέρχεται μεταβολή των δεδομένων βάσει των οποίων αυτή εκδόθηκε.

Πάμπος Κυριακίδης
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ. 02.10.011.005.001.104
21 Φεβρουαρίου, 2023

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 29(3)

ΕΡΓΟ «ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟ ΠΑΡΚΟ ΙΣΧΥΟΣ 4ΜW ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΙΣΣΟΥΡΙΟΥ»

ΑΡ. ΠΟΛ.ΑΙΤΗΣΗΣ ΛΕΜ/908/2021

Στα πλαίσια της αξιολόγησης του έργου υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος οι ακόλουθες απόψεις από Τμήματα / Υπηρεσίες / Τοπικές Αρχές:

Τμήμα Γεωργίας

Το Τμήμα Γεωργίας με επιστολή του ημερομ. 27/9/2022 ανέφερε ότι το τεμάχιο της εν λόγω προτεινόμενης ανάπτυξης εμπίπτει εντός Πολεοδομικής Ζώνης Ζ1(Ζώνης Προστασίας), είναι μέτριας γονιμότητας και αξιοποιείται γεωργικά με καλλιέργειες σιτηρών.

Επίσης ανέφερε ότι στη γύρω περιοχή παρατηρείται γεωργική δραστηριότητα με καλλιέργειες σιτηρών.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω το εν λόγω τμήμα φέρει ένσταση για τη δημιουργία της εν λόγω ανάπτυξης, λόγω του ότι η ευρύτερη περιοχή αποτελεί ενιαία συμπαγή επίπεδη έκταση η οποία αξιοποιείται για γεωργικούς σκοπούς.

Για το θέμα αυτό της ένστασης του Τμήματος Γεωργίας το Τμήμα Περιβάλλοντος σύμφωνα με την αναθεωρημένη Χωροθετική Πολιτική που ετοιμάστηκε και εφαρμόζει, (μετά από τη θεώρηση και Γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής της Στρατηγική Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) που ετοιμάστηκε για το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα για την περίοδο 2021-2030 (που εκδόθηκε στις 20/5/2020)) αναφέρει ότι το θέμα αυτό αφορά σε θέμα χρήσης γης και σύμφωνα με την νέα αυτή πολιτική το έργο αυτό επιτρέπεται.

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

Με επιστολή του ημερ. 24/5/2022 ανέφερε ότι οι απόψεις του είναι θετικές και δε φέρει οποιαδήποτε ένσταση εφόσον οι αναπτύξεις για φωτοβολταϊκά πάρκα δεν περιλαμβάνουν αναπτύξεις πέραν των δύο ορόφων είναι χωρίς υπόγειο/α και κολυμβητικές δεξαμενές (πισίνες).

Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού

Με επιστολή του ημερ. 28/9/2022 ανέφερε ότι για το εν λόγω έργο δε φέρει ένσταση νοουμένου όμως, ότι οι απόψεις των υπολοίπων εμπλεκόμενων Τμημάτων/ Υπηρεσιών είναι θετικές και η προτεινόμενη ανάπτυξη θα γίνει συμφώνως της ισχύουσας οικοδομικής νομοθεσίας, των σχετικών Κανονισμών και της Δήλωσης Πολιτικής.

Επίσης, στα πλαίσια του έργου δεν υποβλήθηκαν στο Τμήμα Περιβάλλοντος οποιοσδήποτε απόψεις ή παραστάσεις από το κοινό, στο διάστημα τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της σχετικής Γνωστοποίησης σε δύο (2) εφημερίδες ημερήσιας κυκλοφορίας που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη στη γνωμοδότηση.

Στη Γνωμοδότηση λήφθηκαν υπόψη οι πιο πάνω απόψεις και ενσωματώθηκαν ανάλογα οι σχετικοί όροι για την προστασία του περιβάλλοντος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΟΡΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

ΕΡΓΟ «ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟ ΠΑΡΚΟ ΙΣΧΥΟΣ 1ΜΩΡ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΥΔΗΜΟΥ»

ΑΡ. ΠΟΛ.ΑΙΤΗΣΗΣ ΛΕΜ/908/2021

Α. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Γνωμοδότηση.
2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο το Τμήμα Περιβάλλοντος μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος και οι οποίοι θα είναι υποχρεωτικοί από τον κύριο του έργου, χωρίς την απαίτηση οποιασδήποτε αποζημίωσης από την Κυπριακή Δημοκρατία.
4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
5. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια ή/και τα επιφανειακά νερά ή/και το έδαφος, σύμφωνα με το Άρθρο 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 μέχρι 2013.
6. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.
7. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής να και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
8. Τα στερεά και επικίνδυνα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες κατασκευής και λειτουργίας όσον αφορά τον εξοπλισμό, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης, σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2016 (Αρ. 185(Ι)/2011) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Διαχείριση Αποβλήτων].
9. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη στερεών ή/και υγρών αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.
10. Να υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε όλα τα σημεία του έργου για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.

11. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή αμέλειας.
12. Να ετοιμαστεί κατάλληλο πρόγραμμα για σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων της παρούσας Αιτιολογημένης Διαπίστωσης κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας του έργου.

B. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Ο εργολάβος που θα αναλάβει το έργο να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Ε.Κ.Κ [Κανονισμός 7, Παράγραφος (2α και 2β)], ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Εκσκαφές, Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Ε.Κ.Κ), που εκδίδεται δυνάμει των περί Αποβλήτων Νόμων 2011-2016 και Κανονισμών Κ.Δ.Π. 159/2011 και τον εκάστοτε τροποποιήσεων τους.
2. Στην περίπτωση που ο εργολάβος θα διαχειριστεί ο ίδιος κάποια από τα μη επικίνδυνα απόβλητα, να κατέχει εν ισχύ Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων, που εκδόθηκαν δυνάμει των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022, για συλλογή και μεταφορά ή/και την επεξεργασία των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που διενεργούνται για την ολοκλήρωση των προνοιών του έργου.
3. Σε περίπτωση που δε θα τα διαχειριστεί ο ίδιος υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Αδειοδοτημένους Φορείς ή Κατόχους Πιστοποιητικού ή να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου Φορέα που κατέχει τα πιο πάνω προαπαιτούμενα, για τη συλλογή και μεταφορά των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις κατηγορίες του έργου.
4. Ο εργολάβος σε περίπτωση που τα παραγόμενα Α.Ε.Κ.Κ δεν θα επεξεργαστούν στο χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση Α.Ε.Κ.Κ.
5. Ο εργολάβος να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο του Συλλέκτη-Μεταφορέα από την εργοταξία που παρέλαβε τα απόβλητα. Τα αντίγραφα να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του έργου ή όποτε τους ζητηθούν.
6. Ο εργολάβος σύμφωνα με το Διάταγμα Κ.Δ.Π. 77/2016, να επεξεργάζεται με τη χρήση Κινητού Σπαστήρα/Κοσκίνου τα απόβλητα Α.Ε.Κ.Κ., μόνο στους χώρους παραγωγής τους (Χώρος εκάστοτε Εργοταξίου) και δεν επιτρέπεται να λειτουργεί εκτός των ορίων του Εργοταξίου. Απαγορεύεται η χρήση κινητού σπαστήρα στο εργοτάξιο εκτός και αν αυτός περιλαμβάνεται σε Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή έχει εκδοθεί Πιστοποιητικό για επεξεργασία Αποβλήτων στο χώρο παραγωγής τους και έχουν εξασφαλιστεί προηγουμένως οποιεσδήποτε άλλες εγκρίσεις ή/και άδειες. Ο Εργολάβος με την ολοκλήρωση του έργου να υποβάλει στο Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος τα Έντυπα Αναγνώρισης και Παρακολούθησης της μεταφοράς των αποβλήτων σύμφωνα με το Διάταγμα Κ.Δ.Π. 31/2016.
7. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες να περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα χωροθετικά σχέδια που υπάρχουν στη Γνωμοδότηση. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
8. Απαγορεύεται η αποθήκευση υλικών εκτός των εργοταξίων. Η αποθήκευση των υλικών κατασκευής και των μηχανημάτων να γίνεται αποκλειστικά εντός των εργοταξιακών χώρων.
9. Το εργοτάξιο να περιφραχθεί. Τα μπάζα, τα οικοδομικά υλικά, τα μηχανήματα, κλπ, να τοποθετούνται εντός των περιφραγμένων χώρων.

10. Οι εργασίες να περιορίζονται αποκλειστικά εντός του τεμαχίου χωροθέτησης του έργου. Να μην γίνει καμιά επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
11. Τα υλικά για την κατασκευή του έργου να προέρχονται από αδειοδοτημένα λατομεία ή και σκυροθραυστικές μονάδες.
12. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο εργοταξίου, που να εφαρμόζεται κατά την κατασκευή του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης/απόρριψης αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, αποβλήτων από εκσκαφές, κλπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων, κλπ. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης των πρώτων υλών και αποβλήτων, των επικίνδυνων αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.
13. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας τόσο για την προστασία των εργαζομένων, όσο και του κοινού (π.χ. σήμανση, κιγκλιδώματα εκατέρωθεν των εκσκαφών, κλπ.).
14. Στους χώρους των εργοταξίων να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης με βάση τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022.
15. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο εργοτάξιο (π.χ. μη χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, καύσιμα, κλπ) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία και σε στεγασμένο χώρο με βάση από μπετόν και με περιοίχιση.
16. Να καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης το οποίο να εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια των εργασιών υλοποίησης του έργου, σε περίπτωση ατυχήματος, διαρροής ουσιών (ειδικά επικίνδυνων) στο έδαφος, φωτιάς, έκρηξης, πυρκαγιάς, πλημμύρας, σεισμού και τραυματισμού προσώπου. Σε τέτοιες περιπτώσεις να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε αρμόδιες αρχές.
17. Να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο της περιοχής. Να μην γίνει καμιά αναβάθμιση του οδικού δικτύου (π.χ. ασφαλτόστρωση ή διαπλάτυνση).
18. Όλα τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της διαμόρφωσης του χώρου του έργου να συντηρούνται ορθά, σε τακτικά χρονικά διαστήματα και να μην παρουσιάζουν οποιεσδήποτε διαρροές καυσίμων, μηχανέλαιων.
19. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού των εργοταξίων να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός των χώρων των τεμαχίων του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.
20. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης. Για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τη δημιουργία σκόνης προτείνονται τα πιο κάτω μέτρα, όπως:
- Να καθοριστεί πρόγραμμα δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
 - Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών από/προς το εργοτάξιο να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορητών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.

- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
 - Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
 - Οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρυμένων με αιωρούμενα σωματίδια.
 - Μείωση κατά το δυνατόν των αποθέσεων υλικών σε/από σωρούς και η εναπόθεση/απόσπασση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
 - Οι εξατμίσεις των μηχανημάτων να είναι στραμμένες μακριά από το έδαφος
21. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:
- i. Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου
 - ii. Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων/οχημάτων του εργοταξίου
 - iii. Να γίνεται σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
 - iv. Να τηρείται κατάλληλο πρόγραμμα δρομολογίων των βαρέων οχημάτων του εργοταξίου για την ελαχιστοποίηση αυτών, με σκοπό την κατά το δυνατό μικρότερη όχληση από την εκπομπή περιβαλλοντικού θορύβου.
22. Να αποφεύγεται η διεξαγωγή χωματουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων για την αποφυγή μεταφοράς στερεών στους κοντινούς υδάτινους αποδέκτες.
23. Οι ρύποι που εκπέμπονται από τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στο στάδιο της κατασκευής, να μην υπερβαίνουν τα όρια τα οποία προβλέπουν οι περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Νόμοι του 2010 έως 2020 [ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας - www.mlsi.gov.cy, στη διαδρομή Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας/ Νομοθεσία/ Η περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα νομοθεσία/ Νόμος (Αρ.77(Ι)/2010, -και 3(Ι)/2017 και 20(Ι)/2020)], και οι σχετικοί Κανονισμοί Κ.Δ.Π 327/ 2010 και 37/2017 [ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας, στη διαδρομή Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας/ Νομοθεσία/ Η περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα νομοθεσία/ Κανονισμοί/ Αρ.77(Ι)/2010 και 3(Ι)/2017].
24. Το έδαφος κατά την κατασκευή του έργου να διατηρηθεί ασυμπίεστο/ ασφράγιστο, έτσι ώστε να μπορεί να γίνεται απορρόφηση των όμβριων υδάτων με τη διατήρηση της χαμηλής βλάστησης και να μην αυξηθεί ο κίνδυνος πλημμύρας στην περιοχή.
25. Να διαφυλαχθούν τα δέντρα που υπάρχουν στο βόρειο σύνορο του τεμαχίου και το σύνορο αυτό να ενισχυθεί με άλλα φυτά (π.χ. ελιές, χαρουπιές).
26. Σε περίπτωση που γίνει υπέργεια σύνδεση με το δίκτυο της ΑΗΚ αυτή να ακολουθήσει το υφιστάμενο οδικό δίκτυο και τα καλώδια να είναι κατάλληλα μονωμένα για σκοπούς αποτροπής ηλεκτροπληξίας των πτηνών.
27. Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων.

Γ. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Κατά τον σχεδιασμό της εγκατάστασης να ληφθεί υπόψη η αποφυγή πιθανών αντανάκλασεων και ενοχλήσεων σε περίοικους ή και διερχομένους τόσο στο άμεσο εγγύς περιβάλλοντα χώρο όσο και σε μακρινές αποστάσεις.
2. Στην τοποθέτηση του περιβάλλοντος χώρου να χρησιμοποιηθούν ιθαγενή, τοπικά και αυτοφυή είδη.
3. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη, η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον, ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα. **ΟΥΣΙΩΔΗΣ ΟΡΟΣ**
4. Το έδαφος στα τεμάχια του έργου να μένει όσο το δυνατόν ασυμπιεστο ούτως ώστε να κατακρατούνται τα όμβρια ύδατα και να αντιμετωπιστούν πιθανές πλημμύρες.
5. Να αποφεύγεται η χρήση χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια.
6. Για χρήση των σκευασμάτων καταπολέμησης των αγριόχορτων να τηρούνται οι κώδικες ορθής γεωργικής πρακτικής καθώς και οι πρόνοιες του Περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμου 2002-2013 για την αποφυγή οποιασδήποτε ρύπανσης

Δ. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

1. Να γίνει κατάλληλη σήμανση και να απαγορεύεται η είσοδος στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο ώστε να ασφαρίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.
2. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου, ο οποίος σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία να λάβει τα κατάλληλα μέτρα (π.χ. αποψίλωση ξηράς βλάστησης κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης υποδομής αντικεραυνικής προστασίας, και να προμηθευτεί τον απαιτούμενο πυροσβεστικό εξοπλισμό (πυροσβεστήρες κ.λπ.) για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.
3. Εφόσον γίνεται υγρός καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πλαισίων, τότε να χρησιμοποιείται πιεστικό σύστημα νερού χαμηλής κατανάλωσης.
4. Η καταπολέμηση των ζιζανίων να γίνεται με μηχανικά μέσα. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό, να γίνεται χρήση ζιζανιοκτόνων τα οποία να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων Νόμου του 2011, καθώς και με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΚΔΠ 93/2018).
5. Οποιαδήποτε άλλα απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία και συντήρηση του εξοπλισμού, ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να τα παραδίδει σε αδειοδοτημένο διαχειριστή σύμφωνα επίσης, με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 και 2022.
6. Τα χρησιμοποιημένα μηχανέλαια από τον εξοπλισμό της παραγωγικής διαδικασίας, να συλλέγονται και αποθηκεύονται σε κατάλληλα δοχεία, τα οποία να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, και να διατίθενται σε αδειοδοτημένους συλλέκτες χρησιμοποιημένων μηχανέλαιων για επεξεργασία, σύμφωνα με τις πρόνοιες των σχετικών Κανονισμών των περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022.
7. Σε περίπτωση που θα εγκατασταθεί ηλεκτρογεννήτρια στο έργο, απαγορεύεται η απόρριψη ή διαρροή πετρελαιοειδών επί του εδάφους. Σε περίπτωση που θα χρησιμοποιηθεί πετρέλαιο ως καύσιμο, η δεξαμενή πετρελαίου να βρίσκεται εντός δευτερογενούς δοχείου ή εντός δευτερογενούς ανοικτής δεξαμενής, η οποία να έχει χωρητικότητα 110% της χωρητικότητας της πρωτογενούς δεξαμενής.
8. Σε περίπτωση που στο έργο θα λειτουργούν συστήματα ψύξης και κλιματισμού ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες των περί Εκπομπών Φθοριούχων Αερίων

Θερμοκηπίου (Συγκράτηση, Πρόληψη και Μείωση) Νόμων του 2016 (Αρ. 62(Ι)/2016) έως 2017 [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Εθνική Νομοθεσία/Κλιματική Δράση και Ενέργεια/Προστασία της στιβάδας του όζοντος και τα αέρια του θερμοκηπίου], καθώς και του Κανονισμού 2067/2015/ΕΚ (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος, στη διαδρομή Διεθνείς Συμβάσεις, Ευρωπαϊκό κεκτημένο, Εθνική Νομοθεσία/Ευρωπαϊκή Νομοθεσία & Οργανισμοί/Κλιματική Δράση και Ενέργεια/Φθοριούχα αέρια του θερμοκηπίου]. Να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην επιλογή του ψυκτικού μέσου/συστήματος καθότι τίθενται αυστηρά χρονοδιαγράμματα απαγορεύσεων χρήσης για πλειάδα ψυκτικών μέσων/εξοπλισμού (Κανονισμός 517/2014/ΕΚ, Παράρτημα ΙΙΙ).

9. Τα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια (λαμπτήρες, θερμαντήρες χώρου, θερμαντήρες νερού και άλλος ηλεκτρικός και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός) είναι υψηλής ενεργειακής απόδοσης και θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί του Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού Σχεδιασμού των Συνδεόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 (Αρ. 17(Ι)/2011) [ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας – www.mcit.gov.cy/mcit/energyse.nsf, στη διαδρομή Νομοθεσία/Νόμοι/Προϊόντα και Περιβάλλον/Οικολογικός Σχεδιασμός] και των σχετικών Κανονισμών που εκδίδονται δυνάμει της Οδηγίας 2009/125/ΕΚ για τις ελάχιστες απαιτήσεις σχεδιασμού που πρέπει να πληρούν τα προϊόντα που συνδέονται με την ενέργεια πριν αυτά διατεθούν στην αγορά ή τεθούν σε λειτουργία. Κατάλογος των Κανονισμών βρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας Ενέργειας [στη διαδρομή Τομείς Πολιτικής/Προϊόντα και Περιβάλλον/Προϊόντα που Συνδέονται με την Ενέργεια/Οικολογικός Σχεδιασμός].

Ε. ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΑΠΟΞΗΛΩΣΗ

1. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.
2. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:
 - Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.
 - Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.
 - Κατά τη διάρκεια των εργασιών αποξήλωσης να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
3. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες αποξήλωσης θα περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα κτηματικά σχέδια που υπάρχουν στη ΜΕΕΠ. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
21.2.2023